

Національний
університет оборони
України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“ФІЛОСОФІЯ ТА
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90 год. (Л – 26 год., С – 34 год., СР – 30 год.) ДЗ – за окремим планом
Курс/півріччя	1 курс, 1, 2 півріччя
Лінк на дисципліну	adl.mil.gov.ua (Підготовка здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії)
Автор курсу	БУДАГЬЯНЦЬ Людмила Миколаївна Кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук. Наукові інтереси: гносеологія, філософська методологія науки, філософська антропологія. Контактні дані: e-mail: budamila@ukr.net
Мета навчальної дисципліни:	Підвищення рівня філософської культури ад'юнктів та озброєння їх методологією наукового пізнання, формування навичок теоретичної рефлексії, самостійного критичного мислення, уявлень стосовно співвідношення філософії та науки, місця філософії та науки в системі духовної культури людства. Особлива увага приділяється аналізу соціокультурного контексту, соціальної місії та практичного значення науки, що базується на новітніх світоглядних та методологічних засадах, сформованих світовою і вітчизняною філософською думкою. Загальна мета визначає зміст кожної з трьох тем курсу, що послідовно формують культуру творчого мислення, є етапами у підготовці до складання іспиту з філософії і методології науки та підґрунтям до подальшої плідної науково-дослідницької та педагогічної діяльності ад'юнктів
Завдання навчальної дисципліни:	1. Дати ад'юнктам поглиблені знання про: місце філософії та науки як форм раціонального пізнання в системі духовного осягнення світу людиною, їхню сутність, предмет, функції і специфіку взаємовідношення та співвідношення та іншими формами суспільної свідомості, історію розвитку філософського осягнення науки і сучасні тенденції її розвитку; головні напрями сучасної філософії та методології науки, логіки та епістемології науки у зв'язку із новітніми розвідками соціальної філософії, філософії культури, філософської

	<p>антропології;</p> <p>основні філософські проблеми науки та шляхи їх розв’язання;</p> <p>основні підходи до досягнення науки, що базуються на основі метафізики, філософії культури, теорії пізнання, логіки, філософської методології, етики, вчень про буття, людину, мир і війну, суспільство та армію;</p> <p>сучасний категоріальний апарат філософії, методологію наукового пізнання та практичної діяльності військового науковця і педагога, аналізу визначальних явищ суспільного буття;</p> <p>призначення та можливості філософії у формуванні духовності людини, патріотизму військовослужбовців Збройних Сил України, її значення для засвоєння офіцерами нової генерації наукових підходів у вирішенні актуальних завдань, що стоять перед ними, підвищення культури мислення та практичної діяльності;</p> <p>особливості парадигм класичної, некласичної та посткласичної наукової раціональності, типології проблем, тенденцій, потенціалів, формованих в їхніх контекстах.</p> <p>2. Сформулювати у ад’юнктив уміння:</p> <p>свідомо використовувати наукову методологію в дослідницькій діяльності;</p> <p>чітко сформулювати об’єкт, предмет, мету, наукове завдання та завдання дисертаційного дослідження, положення, що виносяться на захист, логічно відстоювати та обґрунтовано захищати власну точку зору;</p> <p>використовувати закони логіки, загальні філософські принципи й положення, отримані навички творчого мислення під час проведення дисертаційних досліджень;</p> <p>організувати інформаційний пошук, опрацьовувати теоретичні джерелами, складати бібліографічну базу власного дослідження, коректно здійснювати процедуру посилання;</p> <p>аналізувати складні суспільні явища, проблеми війни, миру, збройних конфліктів, армії в контексті розвитку світу, суспільства, людини, соціокультурних обставин;</p> <p>самостійно аналізувати, засвоювати і відтворювати новітні досягнення філософської та наукової думки</p>
<p>Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни</p>	<p><i>Відповідно програмних компетентностей ОНП 263 Цивільна безпека:</i></p> <p>ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК04. Здатність розв’язувати комплексні проблеми цивільної безпеки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті у сфері цивільної безпеки.</p>
<p>Запланований результат</p>	<p><i>Відповідно програмних результатів навчання ОНП 263 Цивільна безпека:</i></p> <p>РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і не фахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми цивільної безпеки державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових виданнях.</p> <p>РН03. Формулювати і перевіряти ідеї, гіпотези, стратегії, рішення, використовувати для обґрунтування висновків належні</p>

	<p>докази, зокрема, результати експериментальних, емпіричних та теоретичних досліджень у сфері цивільної безпеки, комп'ютерне моделювання, наявні дані.</p> <p>РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з цивільної безпеки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН06. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері цивільної безпеки, використовуючи його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методи навчання.</p> <p>РН07. Визначати наукові та практичні проблеми у сфері цивільної безпеки, глибоко розуміти методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Філософські засади наукового пізнання.</p> <p>Л 1.1. Заняття 1. Антична філософія: зародження раціонального пізнання і теоретичного світогляду.</p> <p>С. 1.2. Зародження філософського світогляду та теоретичного мислення.</p> <p>Л. 1/3. Філософія Середньовіччя та її значення для формування новоєвропейської науки.</p> <p>С. 1.4. Філософія Середньовіччя, світогляд, особливості раціональності, головні напрями, проблеми.</p> <p>Л. 1.5. Філософія епохи Відродження.: проблеми, здобутки, вплив на становлення науки.</p> <p>С. 1.6. Визначні риси, здобутки та тенденції філософії та науки епохи Відродження.</p> <p>Л.1.7. Західноєвропейська філософія Нового часу та інституціоналізація науки.</p> <p>С.1.8. Філософія Нового часу та наукова революція.</p> <p>Л.1.9. Класична німецька філософія про природу і засади наукового пізнання.</p> <p>С.1.10. Німецька класична філософія та її вплив на сучасну світову філософську та наукову думку.</p> <p>Л. 1.11.Світоглядна та методологічна проблематика сучасної філософії</p> <p>С. 1.12. Основні напрями посткласичної філософії та їхня роль у розвитку науки.</p> <p>Л. 1. 13. Онтологічні засади пізнання.</p> <p>С.1.14. Основні проблеми філософської теорії буття, її функції в культурі та науці.</p> <p>Л. 1.15. Гносеологія: основні проблеми, поняття, підходи.</p> <p>С.1.16. Основні проблеми гносеології.</p> <p>Тема 2. Філософські проблеми теорії та методології наукового пізнання.</p> <p>Л.2.1. Наука як спеціалізована форма пізнавальної діяльності.</p> <p>С.2.2. Наука як предмет філософського дослідження.</p> <p>Л.2.3. Наукова картина світу як засада наукового світогляду.</p> <p>С.2.4. Засади, елементи, функції наукової картини світу</p> <p>Л.2.5. Філософія науки як рефлексія над науковим пізнанням.</p>

	<p>С.2.6. Основні концепції філософської методології науки. Л.2.7. Філософські проблеми наукової творчості. С. 2.8. Наукова творчість як предмет філософського вивчення. Л. 2.9. Філософські аспекти наукового дослідження С.2.10. Наукова культура та вплив філософії на наукове дослідження.</p>
Інформаційні джерела	<p>Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. – К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2018. – 255 с.</p> <p>Добронравова І.С. Практична філософія науки. Збірка наукових праць. - Суми: Університетська книга. – 2017. - 352 с.</p> <p>Філософія і методологія сучасної науки. Підручник / В.І. Штанько. – Харків, 2017. – 177с.</p> <p>Причепій Є.М. Філософія: підручник /Є.М. Причепій, А.М.Черній,. Л.А.Чекаль. – 4 вид., випр. – К.: Академвидав, 2015. – 592с</p> <p>Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. – 4-е видання перероблене та доповнене – К.: КНТ, 2016. - .396 с.</p> <p>Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. – К. : КНТ, 2015. – 652 с.</p> <p>Філософсько-методологічні проблеми військової теорії та практики. Навч. Посібник. Під ред В.Ж. Богайчука.- К.: НУОУ, 2018.- 480 с.</p> <p>Осьодло В.І., Будагьянц Л.М. Соціально-філософські та психологічні аспекти сучасних війн.// В.І.Осьодло, Л.М.Будагьянц. – К., 2018. – 370 с.</p> <p>Додонов Р. Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія /Донецький національний університет імені Василя Стуса /під заг. ред. проф. Р.О. Додонова. – Вінниця : ТОВ “Нілан-ЛТД”, 2017.- 412 с.</p>
“Правила гри”	<p>Особистісно-орієнтована методологія освіти, Критичне мислення. Творчість. Доброчесність.</p>
Академічна мобільність	<p>Здобувачу освіти гарантується право на академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до угод та меморандумів про наукову та науково-технічну співпрацю із закладами НАН України, ВВНЗ, військовими навчальними підрозділами ЗВО та науковими організаціями. А також відповідно до угод про співпрацю із закордонними військовими ЗВО, доступом до спільних освітньо-наукових проєктів (ERASMUS+, DEEP UKRAINE Programme), та залученням до міжнародних конференцій.</p>
Додатково	<p>Детальнішу інформацію про дисципліну “Філософія та методологія науки” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>